

Рівний доступ до позакласних заходів для учнів з інвалідністю

Травень 2014 р., Публікація № CM45.11

1. Чи мають учні з інвалідністю право на рівні можливості участі у позакласних заходах?

Так. Учні з інвалідністю мають право відповідно до статті 504 Закону про реабілітацію (Rehabilitation Act) та Розділу II Закону про американців-інвалідів (American with Disabilities Act) на рівні можливості щодо участі у позакласних заходах у своїй школі.^{1, 2}

---

¹ Хоча цей бюлетень розглядає права учнів початкової та середньої школи, студенти вищих навчальних закладів також мають право на рівний доступ до участі у позакласних заходах.

² Розділ 34 Кодексу федеральних правил (CFR, Code of Federal Regulations), статті 104.4, 104.37; Розділ 42 Кодексу законів США (U.S.C., United States Code), статті 12101; Міністерство освіти США (U.S. Department of Education), Управління з громадянських прав (OCR, Office of Civil Rights). (25 січня 2013 р.). Лист до шановних колег, Позакласні заходи. З архіву листів OCR. Доступ до бази даних:
<http://www2.ed.gov/about/offices/list/ocr/letters/colleague-201301-504.pdf>.

2. Чи мають учні з інвалідністю у цей час право приймати участь у таких самих шкільних спортивних програмах, що і діти без інвалідності?

Звіт про розслідування Рахункової палати США (GAO, United States Government Accountability Office), складений у 2010 році, показує, що, незважаючи на федеральні закони, що вимагають від штатів та шкіл забезпечувати рівний доступ до позакласних заходів, можливості фізичної активності для дітей та молоді з інвалідністю обмежені. В цьому звіті наголошується, що учні з інвалідністю приймали участь в спортивних заходах у державних початкових і середніх школах на незмінно нижчому рівні, ніж учні, які не мають інвалідності.³

3. Які методичні вказівки щодо надання дітям з інвалідністю можливостей участі в шкільних спортивних заходах доступні для освітніх установ?

В 2011 році Міністерством освіти США (United States Department of Education) видані вказівки з приводу залучення учнів з інвалідністю до програм фізичного виховання і спорту. Цей документ має на меті надати практичні пропозиції і посилання на ресурси для освітніх установ, а також сприяти обміну інформацією щодо даної важливої теми між штатами і школами.⁴ У 2013 році Управління з громадянських прав (OCR, Office of Civil Rights) Міністерства освіти США видало додатковий докладний посібник щодо юридичної відповідальності шкіл у забезпеченні рівних можливостей участі в позакласних заходах для учнів з інвалідністю.⁵

---

³ Рахункова палата США (GAO, United States Government Accountability Office). (червень 2010 р.) *Учні з інвалідністю: Детальніша інформація та керівництва могли б поліпшити можливості щодо фізичного виховання і спорту.* (*Students with Disabilities: More information and guidance could improve opportunities in physical education and athletics*). (Публікація № GAO 10-1519) з архівів звітів GAO. Доступ до бази даних: <http://www.gao.gov/assets/310/305770.pdf>.

⁴ Міністерство освіти США, (серпень 2011 р.). *Створення рівних можливостей для дітей і молоді з інвалідністю щодо участі в позакласних заходах з фізичного виховання і спорту.* (*Creating Equal Opportunities for Children and Youth with Disabilities to Participate in Physical Education and Extracurricular Athletics*) Доступ до бази даних: <http://www2.ed.gov/policy/speced/guid/idea/equal-pe.pdf>.

⁵ Міністерство освіти США, OCR. (25 січня 2013 р.). Лист до шановних колег 2013 р. та лист до Франциско Негрона молодшого (Francisco Negron, Jr) від 16 грудня 2013 р. Доступ до бази даних: та

4. Яка установа забезпечує дотримання права учнів з інвалідністю на рівний доступ до позакласних заходів?

Управління з громадянських прав (OCR, Office of Civil Rights) Міністерства освіти США відповідає за забезпечення дотримання статті 504 та Розділу II Закону про американців-інвалідів від 1990 р. у контексті освіти. Управління з громадянських прав розслідує скарги про дискримінацію за ознакою інвалідності, а також раси, кольору шкіри, національного походження, статі та віку відповідно з цим та іншими законами. Закони про громадянські права, дотримання яких забезпечує Управління з громадянських прав, поширюються на всі державні освітні установи, системи початкових та середніх шкіл, школи з власним статутом, коледжі та університети, професійно-технічні училища, приватновласницькі школи, державні установи професійної реабілітації, які отримують федеральні кошти. Сфери, на які поширюються ці закони, включають спортивні та інші позакласні заходи, навчальні програми, медичне обслуговування студентів, виховні заходи, відпочинок та фізичне виховання, але не обмежуються ними.

5. Чому важливо розширювати можливості участі в спортивних та інших позакласних заходах для учнів з інвалідністю?

Рахункова палата США і Федеральне управління освіти США нещодавно підкреслили, що доступ і участь у позакласних спортивних заходах забезпечують важливу медичну і соціальну користь для всіх учнів, і особливо тих, хто має інвалідність.⁶ Згідно з доповіддю, підготовленою Національною міжшкільною асоціацією спортивних організаторів (National Interscholastic Athletic Administrators Association) особи з інвалідністю, які приймають участь у спортивних заходах, мають «більш високий рівень академічної успішності, більші шанси закінчити середню школу і бути прийнятими в коледж, а також кращі успіхи у кар'єрі та більше інших можливостей».⁷

---

http://chinniandmeuser.com/uploads/3/2/7/4/3274563/december_2013_ocr_clarification_re_separate_athletic_opportunities.pdf.

⁶ Створення рівних можливостей для дітей і молоді з інвалідністю щодо участі в позакласних заходах з фізичного виховання і спорту. (Creating Equal Opportunities for Children and Youth with Disabilities to Participate in Physical Education and Extracurricular Athletics). Доступ до бази даних: <http://www2.ed.gov/policy/speced/guid/idea/equal-pe.pdf>.

⁷ Active Policy Solutions, Питання та відповіді: інвалідність і спорт, Лист до шановних колег (Q and A: Disability in Sport Dear Colleague Letter), <http://www.niaaa.org/assets/OCR-Dear-Colleague-Q-and-A-2-15-13.pdf>.

6. На які позакласні спортивні заходи поширюються антидискримінаційні закони?

Позакласні спортивні заходи, на які поширюється дія статті 504 та Розділу II, включають спортивні заходи в клубах, у навчальному закладі або між навчальними закладами (наприклад, серед новачків, запасних складів команд, основних складів команд) на всіх освітніх рівнях.⁸ Крім спортивних заходів, позакласні заходи включають відпочинок і розваги, спеціальні групи або клуби за інтересами, які організовує та фінансує державна освітня установа, але не обмежуючись ними.⁹

7. Хто несе відповідальність за забезпечення рівного доступу учнів з інвалідністю до неакадемічних і позакласних заходів?

Будь-яка юридична або фізична особа, що здійснює освітню програму чи діяльність для дошкільного рівня, рівня початкової чи середньої школи або для дорослих та отримує федеральну фінансову допомогу, повинна вжити заходів для надання неакадемічних та позакласних послуг і діяльності, у тому числі спортивних, таким чином, аби люди з інвалідністю мали рівні можливості приймати участь в цих послугах та діяльності.¹⁰

8. Чи може школа робити припущення або узагальнення про інвалідність, аби визначати, чи можуть учні з тією чи іншою інвалідністю приймати участь в спортивних чи інших позакласних заходах?

Ні. Школа або інша установа, яка здійснює освітню програму та отримує федеральну фінансову допомогу, не може виконувати свою програму або діяльність на підставі узагальнень, припущень, упереджень або стереотипів про інвалідність в цілому, або певні види інвалідності зокрема. Шкільний округ також не може посылатися на узагальнення про те, які учні з певним видом інвалідності можуть приймати участь в тій чи іншій діяльності: один учень з певним видом інвалідності не може займатися певним видом спорту, але інший учень з тим самим видом інвалідності здатен займатись таким видом спорту.

---

⁸ OCR, Лист до шановних колег. <https://www2.ed.gov/about/offices/list/ocr/letters/colleague-201301-504.pdf>.

⁹ Розділ 34 Кодексу федеральних правил (CFR), статті 104.37(a)(2), 300.107.

¹⁰ Розділ 34 Кодексу федеральних правил (CFR), стаття 104.31.

9. Чи вимагає Закон про освіту осіб з інвалідністю від шкільних округів вжити заходів для того, аби учні, що мають право на спеціальну програму навчання, мали доступ до позакласних заходів?

Так, Закон про освіту осіб з інвалідністю (IDEA, Individuals with Disabilities Education Act) вимагає від шкільних округів та інших державних закладів забезпечення того, аби кожна дитина-інвалід мала додаткові допоміжні засоби і послуги, визначені командою з Індивідуальної освітньої програми (IEP, Individualized Education Program) дитини, які доцільні та необхідні для участі дитини в позакласних заходах.¹¹

10. Чи повинні спортивні та інші неакадемічні і позашкільні заходи заноситися до IEP дитини?

Якщо учень має право на спеціальну програму навчання і потребує спеціального навчання, пов'язаних послуг та/або додаткових допоміжних засобів, послуг та іншої підтримки для задоволення специфічних потреб учня таким чином, аби ця дитина могла приймати участь у неакадемічних або позакласних заходах, то такі послуги і допоміжні засоби підтримки повинні бути включені в IEP учня.¹² Якщо тренер або адміністратор програми визначає, що дитина не потребує таких послуг або допоміжних засобів або що зміни можуть бути внесені до позакласної програми таким чином, аби дитина могла приймати участь, то участь дитини в таких заходах не обов'язково повинна бути включена до IEP.

11. Чи можуть спортивні тренери бути членом команди IEP?

Так, будь-яка особа, що має відомості про цю дитину, може бути членом зазначеної команди. Якщо дитина потребує послуг, підтримки або має на меті участь у спортивних заходах, батьки чи представники шкільного округу повинні розглянути питання про запрошення тренера до участі в розробці її IEP.

12. За надання яких видів супутніх послуг, додаткових допоміжних засобів або іншої підтримки відповідають шкільні округи, аби учні

---

¹¹ Розділ 34 Кодексу федеральних правил (CFR), §300.117

¹² Розділ 34 Кодексу федеральних правил (CFR), стаття 300.320.(a)(4)

з обмеженими можливостями психічного здоров'я могли приймати участь у позакласних заходах?

Команда ІЕР повинна розглянути будь-які супутні послуги, додаткові допоміжні засоби та іншу підтримку, необхідну для задоволення специфічних потреб дитини. Для дітей з проблемами психічного здоров'я це може включати одне або декілька з наступного, але не обмежуючись ним: план підтримки позитивної поведінки, направлений на вирішення проблем поведінки; психологічні консультації для набуття навичок психологічної та соціальної адаптації, пов'язаних із змаганням або діяльністю у команді; послуги з реабілітації психічного здоров'я для моделювання та навчання навичкам поведінки у повсякденній життєдіяльності; зміни до методики навчання тренером, які можуть включати повторення, розкладання складних інструкцій на простіші етапи, індивідуальне навчання або наставництво для укріплення навичок, модифікацію правил щодо заходів повсякденної діяльності, аби учень міг виконувати медичні призначення.

13. Чи зобов'язані шкільні округи дозволяти учням з інвалідністю приймати участь у будь-яких змагальних видах діяльності незалежно від відповідних навичок або можливостей учня?

Ні. Шкільні округи можуть вимагати певного рівня навичок або можливостей учня для участі такого учня в програмі або діяльності, що передбачає відбір або змагання. Однак шкільні округи повинні надати учням з інвалідністю, що мають відповідні навички, рівні можливості для участі в позакласних спортивних заходах на змішаній основі в максимальному підходящому для кожного учня ступені. Це означає, що шкільний округ повинен зробити індивідуалізований запит, аби визначити, чи відповідає учень критеріям для участі в змагальній діяльності з відповідними адаптаціями чи модифікаціями її політик, правил чи процедур або без таких адаптацій і модифікацій.

14. Як школи визначають, чи є модифікація або адаптація доцільною?

Якщо модифікація або адаптація необхідна, аби забезпечити учню з інвалідністю рівний доступ до позакласної діяльності, то в цілому така модифікація або адаптація є доцільною, за винятком випадків, коли школа може довести, що потрібна модифікація буде становити фундаментальну

зміну характеру позакласної спортивної діяльності або надасть такому учню несправедливу перевагу над іншими учнями.¹³

15. Що потрібно зробити освітній установі при здійсненні індивідуалізованого запиту?

Управлінням з громадянських прав нещодавно було надано пояснення про те, що індивідуалізований запит вимагає своєчасних, доцільних добросовісних зусиль персоналу школи, який має відповідні знання та досвід, з метою визначення, чи існують доцільні модифікації або допоміжні засоби чи послуги, які могли б забезпечити учню рівний доступ до позакласної діяльності.¹⁴

16. Чи зобов'язані шкільні округи вжити заходів, якщо учень піддається переслідуванням на підставі інвалідності під час участі в позакласних заходах?

Так. Школи повинні вживати заходи щодо усунення переслідувань на підставі інвалідності, про які відомо або має бути відомо школі, в тому числі переслідувань, що відбуваються під час позакласних заходів. Це включає швидке, ретельне і неупереджене розслідування, вжиття оперативних заходів з припинення переслідування і його наслідків, запобігання повторенню переслідувань, а також захист суб'єкта переслідувань від помсти.¹⁵

17. Чи означають рівні можливості те, що кожному учню з інвалідністю гарантується місце в спортивній команді, для отримання якого іншим учням потрібно пройти відбір?

Ні. Однак шкільні округи повинні надати учням з інвалідністю, що мають відповідні навички, рівні можливості для участі в позакласних спортивних заходах на змішаній основі в максимальному підходящому для кожного учня

---

¹³ OCR, Лист до шановних колег від 25 січня 2013 р.

<https://www2.ed.gov/about/offices/list/ocr/letters/colleague-201301-504.pdf>.

¹⁴ OCR, лист до Франциско Негрона молодшого (Francisco Negron, Jr)

http://chinniandmeuser.com/uploads/3/2/7/4/3274563/december_2013_ocr_clarification_re_separate_athletic_opportunities.pdf.

¹⁵ Див. лист до шановних колег від 2010 р. на <http://www.ed.gov/ocr/letters/colleague-201010.html>.

ступені. Це означає, що шкільний округ повинен здійснювати розумні модифікації своїх політик, правил чи процедур у випадках, коли такі модифікації необхідні для забезпечення рівних можливостей, за винятком випадків, коли школа може довести, що потрібна модифікація буде становити фундаментальну зміну характеру позакласної спортивної діяльності або надасть такому учню несправедливу перевагу над іншими учнями.

18. Чи може шкільний округ посилатися на правила або вимоги міжшкільної федерації або інших спортивних об'єднань, організацій, клубів або ліг, до яких належить шкільний округ, для виключення учня з позакласної програми на підставі інвалідності?

Ні. OCR заявлено, що правове зобов'язання школи дотримуватися федеральних законів щодо запобігання дискримінації є переважним по відношенню до будь-якого правила будь-якого об'єднання, організації, клубу або ліги, що виключає або обмежує участь на підставі інвалідності.¹⁶ Школи повинні забезпечити рівні можливості учням з інвалідністю незалежно від таких правил і повинні взаємодіяти з будь-якими асоціаціями з метою запобігання відмові у рівних можливостях щодо участі в міжшкільних спортивних заходах для учнів з інвалідністю.¹⁷

---

¹⁶ OCR, Лист до шановних колег від 25 січня 2013 р.

<https://www2.ed.gov/about/offices/list/ocr/letters/colleague-201301-504.pdf>.

¹⁷ Там само.

Програми профілактики та раннього втручання, впроваджені CalMHSA, фінансуються округами шляхом затвердженого виборцями Закону про послуги з охорони психічного здоров'я (Пропозиція 63) (Mental Health Services Act, Prop 63). Пропозиція 63 забезпечує фінансування та принципи, необхідні для поширення послуг з охорони психічного здоров'я на осіб, які раніше не мали рівного з усіма доступу до таких послуг, та усіх різноманітних спільнот штату Каліфорнія.

Ми хочемо дізнатись вашу думку! Після прочитання даного бюлетеня, просимо вас пройти це коротке опитування та повідомити нам свою думку.

Ми хочемо дізнатись вашу думку! Після прочитання даного бюлетеня, просимо вас пройти це коротке опитування та повідомити нам свою думку.

Англійською мовою: <http://fs12.formsite.com/disabilityrightsca/form54/index.html>

Іспанською мовою: <http://fs12.formsite.com/disabilityrightsca/form55/index.html>

Disability Rights California фінансується з багатьох джерел. Для ознайомлення з повним переліком організацій, що фінансують дану програму, перейдіть на <http://www.disabilityrightsca.org/Documents/ListofGrantsAndContracts.html>.

Служба охорони психічного здоров'я штату Каліфорнія (CalMHSA, California Mental Health Services Authority) — це організація урядових органів округів для покращення психічного здоров'я окремих осіб, сімей та співтовариств. Програми профілактики та раннього втручання, впроваджені CalMHSA, фінансуються округами шляхом затвердженого виборцями Закону про послуги з охорони психічного здоров'я (Пропозиція 63) (Mental Health Services Act [Prop 63]). Пропозиція 63 забезпечує фінансування та принципи, необхідні для поширення послуг з охорони психічного здоров'я на осіб, які раніше не мали рівного з усіма доступу до таких послуг, та усіх різноманітних спільнот штату Каліфорнія.

WELLNESS • RECOVERY • RESILIENCE

